

DISLEKSI

Sayı:13
Ağustos
2025

ŞEBİNKARAHİSAR
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

DISLEKSI NEDİR ?

Disleksi, ilk kez İngiliz Doktor W.P Morgen tarafından 1896 yılında tanımlanmıştır. Morgen'a göre Disleksi Doğuştan kelime körlüğüdür. İlk olarak yapılan bu tanımlamadan sonra günümüze kadar birçok disleksi tanımı yapılmıştır.

Avrupa Disleksi Derneğine göre disleksi tanımı "Disleksi; okuma, heceleme ve yazma becerilerini edinmede nörolojik kökenli bir farklılıktır." Disleksi, zeka düzeyi "normal veya normal üstü" olan, "okuma hızı, okuma kalitesi, okumayı öğrenme hızı, okuduğunu anlama- anlatma becerisi" yaşlıtlarına ve zekasına kıyasla; beklenenin altında olan okuma bozukluğunun genel adıdır.

Disleksi çok yaygın görülen bir öğrenme bozukluğudur. Özellikle okuma, yazma, konuşma, akıl yürütme, dinleme gibi alanlarda sorun yaşandığında dikkat çeker. 0-6 yaş arasında tanı konulabilir. Tıbbi tanılamalarda öğrenme güçlüğü tanısı içinde ele alınmaktadır.

DISLEKSİ

Sayı:13
Ağustos
2025

ŞEBİNKARAHİSAR
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

DISLEKSİ BİR HASTALIK DEĞİLDİR.

Okuma güçlüğü çeken pek çok çocukta zeka geriliğinden şüphelenilmiştir. Oysa disleksi zeka eksikliği göstergesi değildir. Dislektik çocuklar normal ve çoğu zaman da normalin üstünde bir zekaya sahiptir. Disleksi bir hastalık değil, öğrenmeyle ilgili zihinsel süreçlerde bir farklılıktır.

Doğumsal olarak ortaya çıkabileceği gibi, doğum sonrasında travmatik olarak da ortaya çıkabilir. Doğuştan görülen disleksi, doğum öncesinde veya doğum anında gelişebilecek komplikasyonlardan kaynaklanabilir. Ancak belirtilerinin anlaşılması ilkökul dönemlerine denk gelir. Çünkü ilkökul çağında okuma yazmayı öğrenmeye başlayan çocuk akranlarına göre daha yavaş okur, yazar ve okumalarında hece atlamaları görülür. Birbirine benzeyen harflerin yazımında güçlük çeker ve çoğunlukla bunları karıştırır.

Aynı zamanda okurken "d" harfini "b" harfi ile, "p" harfini "g" harfi ile karıştırmaları olasıdır. Hafızasının akranlarına göre daha zayıf olması nedeniyle, önceki derslerde işlenen konuları daha az hatırlar veya hatırlamakta güçlük çeker. Genel olarak bu belirtilerin görüldüğü ilkökul çağı çocuklarının disleksi açısından değerlendirilmesi önemlidir.

DISLEKSI

Sayı:13
Ağustos
2025

ŞEBİNKARAHİSAR
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

DISLEKSİNİN NEDENLERİ NELERDİR ?

D Y S L E X I A

Disleksi ile ilgili çalışmalar uzun yıllardır devam ediyor olsa da bilim insanları halen bu farklılığın kesin nedenlerine ulaşabilmiş değiller. Tüm bunlara rağmen disleksinin gen veya beyin gelişimi farklılıklarından kaynaklandığı bilinmektedir.

Bu görüşün ortaya atılmasının en büyük nedeni, disleksi görülen bireylerin kardeşlerinin yaklaşık %40'ının okuma güçlüğü çektiğinin belirlenmesi, aynı şekilde ebeveynlerinin yaklaşık %49'unun disleksi olmasıdır. Ayrıca bilim insanları okuma ve anlama güçlüğüne bağlı olduğunun düşünüldüğü birkaç gen de keşfetmişlerdir. Beynin anatomisinden ve işleyişinden dolayı bu farklılığın ortaya çıktığının düşünülmesindeki sebep ise, disleksi olan ve olmayan bireyler arasındaki beyin yapısı farklılıklarıdır.

Disleksinin nedenleri tam olarak aydınlatılamamış olmakla birlikte genelde doğum öncesi ve doğum sonrası beyin gelişmesi sırasında etkili olan faktörler rol oynar. Bu faktörler arasında; genetik yatkınlık, yetersiz ve dengesiz beslenme, gebelik sırasında geçirilen bazı hastalıklar ve bilinçsiz ilaç kullanımı, uzun ve zor doğum, plasenta anomalileri, doğumdan sonra bebeğin nefes almasındaki gecikme, geçirdiği ateşli hastalıklar ve benzeri durumlar bulunur.

DISLEKSI

Sayı:13
Ağustos
2025

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE DISLEKSI

Bu öğrenciler ne aileleri ne de öğretmenleri tarafından tam olarak anlaşılamadıkları için eğitim hayatlarında çeşitli zorluklar yaşamaktadırlar. Özel öğrenme güçlüğü olan çocukların genel davranış özellikleri okul öncesi dönemde kendini konuşmada gecikme, birbirine yakın heceli kelimelerde sesler karıştırma, ayakkabıların bağlanmasında başarısızlık, sağ-sol karıştırma, kullanılacak el konusunda belirgin bir seçim yapamama, alfabedeki harf ve seslerin öğrenilmesinde zorluk yaşama ve zaman ya da yön kavramları birbirine karıştırma şeklinde gösterir.

Bu çocuklar okul öncesi dönemde renkleri, şekilleri, zıt kavramları öğrenmekte zorlanıyor. Örneğin bir türlü şekillerin ismini öğrenemiyorlar. Kareye üçgen, üçgene kare diyorlar. Renkleri karıştırıyorlar. Ritmik ya da geriye doğru sayamıyorlar. Fonolojik duyarlılık dediğimiz bazı sesleri ayırt edemiyorlar. Örneğin bir baba çocuğuna, "Benim adım Ahmet. A harfi ile başlıyor. Sen de A harfi ile başlayan başka bir şey bul" der mesela. Bu soruna sahip çocuklar söyleneni yapamaz.

DISLEKSI

Sayı:13
Ağustos
2025

ŞEBİNKARAHİSAR
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

OKUL DÖNEMİNDE DISLEKSI

Disleksiden etkilenen bireyler okula başladığında arkadaşlarının kavradığı becerileri kavrama konusunda problem yaşamaktadır. Örneğin; arkadaşları yavaş yavaş çeşitli sesleri öğrenmekte, seslerin karşılıkları olan harfleri öğrenmekte, disleksiden etkilenen birey dikkatini toplasa dahi bu tür becerilerde bağımsızlığa ulaşamamaktadır. Bu durum öğretmenler veya aile tarafından öğrencinin öğrenmesinin geç gerçekleştiği şeklinde yorumlanabilmekte ancak belirtiler kendini gösterdiğinde vakit kaybetmeden bir uzman tarafından öğrencinin değerlendirmeye tabi tutulması gerekmektedir.

Her öğrenme güçlüğü çeken bireyin birbirinden farklı olduğu ve öğrenemediklerine odaklanılarak her birey için ayrı bir öğretim yolu izlenmesi gerektiği unutulmamalıdır. Disleksiden etkilenmiş bireyler için en etkili yöntem bireysel ve ona özgü olan eğitimidir.

b u ya zı y
Ok um akt a zo r
I an abi lir si n . fa k a t
an cak b u se ki lde B E ni anla
ma n ko Lay laş ır.

DISLEKSI

Sayı:13
Ağustos
2025

ŞEBİNKARAHİSAR
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

AİLE NASIL YAKLAŞMALI ?

Çocuğunun gelişimini yakından takip eden her aile farklılık gördüğünde bu durumu tanımlamak için bir uzmana başvurmalıdır. Çocuğa destek veren olumlu bir çevre ortamı hazırlanmalıdır. Uzman ile birlikte çocuğuna yaşadığı problemi uygun dille anlatıp, güçlü ve zayıf yönlerini fark etmesini sağlanmalıdır.

Destekleyici ve cesaret verici olmalı, olumlu ve güçlü yönlerini vurgulamalıdır. Öğretmenleriyle olan iletişim güçlü tutulmalıdır. En önemlisi çocuklarını başka çocuklarla kıyaslamamalıdır. Toplumda disleksisi olan bireylerin zeka problemi olduğuna dair yanlış bir kanı vardır. Buna en önemli kanıt disleksili olduğu bilinen Einstein, Leonardo da Vinci, Rodin, Churchill ve Cher gibi bilim adamları ve sanatçılardır. Bu bireylerde zeka tamamen normal veya üstün olabilir. Buradaki problem beyindeki öğrenme bölgelerindeki sorunlar sonucunda ortaya çıkan öğrenme sorunudur.

